

Αθήνα, 6.10.97

Πορεία οικονομικών μεγεθών

Από τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Δημοσιονομικά

Με βάση τα ταμιακά στοιχεία διαθέσιμα της Τράπεζας Ελλάδας, η εικόνα έχει ως εξής (για Ιανουάριο - Σεπτέμβριο):

Έσοδα Φορολογικά	:	11,6%
“ “ (χωρίς Swap)	:	11,0%
Έσοδα Μη - φορολογικά (χωρίς ΟΤΕ)	:	- 4,2%
Έσοδα Μη - φορολογικά (με ΟΤΕ)	:	47,5%
<hr/>		
Σύνολο Εσόδων (χωρίς Swap και χωρίς ΟΤΕ)	:	10,2%

Με ετήσιο ρυθμό 10,2% έναντι αναγκαίου ρυθμού 18,1% θα προέκυπτε μια υστέρηση 540 δις δρχ. Αν γίνει δεκτό ένα πιο αισιόδοξο σενάριο (αύξηση εσόδων 13%, που φαίνεται να είναι το πιο αισιόδοξο δυνατό) η υστέρηση θα είναι 370 δις δρχ. περίπου. Τα στοιχεία του Υπ. Οικονομικών για το εννεάμηνο δίνουν ρυθμό αύξησης 13% (ελαφρά βελτιωμένο σε σχέση με το οκτάμηνο, λόγω ιδιαίτερα υψηλής αύξησης των εσόδων των ΔΟΥ). Υπενθυμίζω ότι και οι 2 πηγές δεν είναι ιδιαίτερα αξιόπιστες.

Στις δαπάνες Τακτικού Προϋπολογισμού (χωρίς τόκους) σημειώνεται στο εννεάμηνο αύξηση 13% (έναντι στόχου 7.5%). Αυτό συνεπάγεται (θεωρητική) υπέρβαση 350 δις δρχ. περίπου. Οπωσδήποτε όμως σημειώνεται εξοικονόμηση τόκων για το εννεάμηνο, που υπεραντισταθμίζει τη διαφορά αυτή.

Αν ωστόσο γίνει δεκτή η υπόθεση του Υπ. Οικονομικών, ότι τελικώς η εξοικονόμηση από τόκους θα κυμανθεί γύρω στα 130 δις δρχ., τότε μια υπέρβαση δαπανών 200 δις δρχ. τουλάχιστον είναι μάλλον σίγουρη, αν ληφθεί μάλιστα υπόψη, ότι στο τελευταίο δίμηνο σωρεύεται σημαντικό τμήμα δαπανών. Εκτιμώ, ότι η εξοικονόμηση τόκων θα είναι μικρότερη, και συνεπώς η απόκλιση στις δαπάνες γύρω στα 250 δις δρχ.

Τα παραπάνω μεγέθη, εφ' όσον επαληθευθούν, δείχνουν ότι:

α) Η συνολική πραγματική απόκλιση του προϋπολογισμού θα είναι 600 - 700 δις δρχ. (ανάλογα με την αισιοδοξία των υποθέσεων για τα έσοδα και την εξοικονόμηση τόκων).

β) Ιδιαίτερα σημαντική αναμένεται να είναι η απόκλιση στις δαπάνες μισθών (+ 15% -16%) ενώ υποτίθεται ότι η εισαγωγή του Ενιαίου Μισθολογίου θα δημιουργούσε "σφιχτό" καθεστώς. Εκτιμάται, ότι η πλήρης ανάπτυξη των αναληφθεισών δαπανών θα αρχίσει να λειτουργεί περισσότερο από την 1/1/98.

γ) Αποκλίσεις τέτοιας έκτασης δείχνουν αδυναμία της κυβέρνησης να βελτιώσει ουσιασικά την πραγματική δημοσιονομική κατάσταση. Το έλλειμμα του Γενικού Κρατικού Προϋπολογισμού από 2,9 τρις δρχ. (9,9% του ΑΕΠ) το 1996 θα φτάσει το 1997 τα 2,7 τρις δρχ. ή 8,3% του ΑΕΠ (έναντι στόχου 6,2%).

δ) Βεβαίως τίθεται το θέμα αφ' ενός της λογιστικής κάλυψης ενός τμήματος της απόκλισης και αφ' ετέρου της εμφάνισης της εναπομένουσας (μη - καλυπτόμενης) απόκλισης στο κείμενο του προϋπολογισμού 1998. Τα έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις θα καλύψουν ίσως και 250 δις δρχ. Από τα λοιπά 450 δις πιθανότατα θα εμφανισθούν στον προϋπολογισμό τα 250 δις δρχ. Τα υπόλοιπα 200 δις δρχ. υποθέτω θα αφεθούν να εμφανιστούν τους πρώτους μήνες του 1998.

ε) Τέλος, υπάρχει και το θέμα της κάλυψης της απόκλισης σε όρους Μάαστριχτ. Πιθανότατα, και αυτό να μπορεί να γίνει, έστω σε αρκετό βαθμό, με κατάλληλες τεχνικές.

Συνολικά, θεωρώ ότι τα 250 δις δρχ. από ιδιωτικοποιήσεις αντιπροσωπεύουν σε οικονομικούς όρους μια πραγματική βελτίωση (εστιασμένη βέβαια σε ένα έτος) των δημόσιων οικονομικών.

Όμως, αντίθετα, η τακτοποίηση της υπόλοιπης απόκλισης, έστω και αν είναι εφικτή, δεν αίρει το θέμα της πραγματικής επίδρασής της σε άλλα μεγέθη της οικονομίας (κυρίως ισοζύγιο πληρωμών και πληθωρισμό), ούτε και της απόκλισης που αυτόματα θα μεταφερθεί και θα επηρεάζει το 1998.

Βεβαίως, οι παραπάνω εκτιμήσεις διαφέρουν από αυτές της ηγεσίας του Υπ. Οικονομικών.

2. Πληθωρισμός

Ως γνωστόν σημείωσε τον Σεπτέμβριο πολύ σημαντική πτώση στο 4,9%.

Ο δομικός πληθωρισμός υποχώρησε το εννεάμηνο 1997 στο 5.3% έναντι 6.6% το 1996. Ωστόσο είναι ορατό πλέον, ότι η διαφορά μεταξύ συνολικού και δομικού πληθωρισμού έχει συρρικνωθεί σε πολύ χαμηλό επίπεδο, εν μέρει και λόγω της αφαίρεσης της επίδρασης του πετρελαίου από τον ΔΤΚ.

Η μείωση του πληθωρισμού επέτρεψε στην Τρ. Ελλάδας να μειώνει στις 7/10 τα επιτόκια overnight κατά 0,4 μονάδες. Την προηγούμενη η Εθνική προχώρησε σε μείωση επιτοκίων 0,5 μονάδα στις καταθέσεις - χορηγήσεις, διευρύνοντας έτσι περαιτέρω το περιθώριο κέρδους της.

3. Βιομηχανική παραγωγή

Στο επτάμηνο κινήθηκε με 0,2% έναντι 1,5% το 1996 και 1,4% το 1995, αντίστοιχα.

4. Ισοζύγιο Πληρωμών

Το ισοζύγιο πληρωμών στο διάστημα Ιανουάριος - Ιούνιος σημείωσε τις εξής εξελίξεις (τα μεγέθη δίνονται σε ECU για λόγους καλύτερης συγκρισιμότητας):

1. Στο εμπορικό ισοζύγιο υπήρξε διεύρυνση του ελλείμματος κατά 1081 εκατ. ECU, έναντι αντίστοιχης αύξησης 492 εκατ. ECU το 1996/95. Ένα αξιόλογο τμήμα της αύξησης αυτής (415 εκατ. ECU) οφείλεται στα πετρελαιοειδή, στα οποία ενώ η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε (+360 εκ. ECU), η αξία των εξαγωγών μειώθηκε (-55 εκατ. ECU).
2. Τα έσοδα από τον τουρισμό εξελίχθηκαν αυξητικά (+8% σε ECU), και γενικά το ισοζύγιο αδήλων βελτιώθηκε κατά 590 εκ. ECU κυρίως λόγω και των μειωμένων πληρωμών τόκων για ξένα δάνεια (-340 εκ. ECU) και υψηλότερης δραχμοποίησης συναλλάγματος (+120 εκ. ECU).
3. Ως αποτέλεσμα των παραπάνω, το συνολικό έλλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε κατά 500 εκ. ECU έναντι αύξησης 900 εκ. ECU το 1996/95, αντίστοιχα.
4. Στα κεφάλαια η εισροή περιορίστηκε τόσο όσον αφορά, τα ιδιωτικά, όσο και το δημόσιο δανεισμό. Στα "λοιπά κεφάλαια" (ιδιωτικά) η εισροή εμφανίζει μια μείωση σε σχέση με το 1996 1 δις δρχ. ECU περίπου (εκροή 713 εκ. ECU έναντι εισροής 311 εκ. ECU το 1996). Η μετακύλιση του δημόσιου δανεισμού για το δεύτερο εξάμηνο, οδήγησε σε μείωση των εισροών κατά 1 δις ECU ενώ και η αυξημένη εκροή χρεωλυσίων (3 δις ECU έναντι 2,5 δις ECU το 1996) συνέβαλε στη μείωση των συνολικών καθαρών εισροών.
5. Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα ήταν στα τέλη Ιουνίου 14,5 δις ECU έναντι 10,5 δις ECU το 1996 αντίστοιχα.
6. Η "ανταγωνιστικότητα" με βάση διάφορες σχέσεις εξαγωγών/εισαγωγών προϊόντων ή και υπηρεσιών εμφανίζεται αισθητά μειωμένη. (τιμή 41,7% έναντι 44,7% το 1996).